

ЕСVET в България: състояние и перспективи

Министерството на образованието, младежта и науката, в сътрудничество с Националната агенция за професионално образование и обучение, започна през 2012 г. изпълнението на дейностите по проект „Подобряване на качеството и внедряване на европейски инструменти и практики в системата на професионалното образование и обучение“. НАПОО участва като партньор и в изпълнението на редица европейски проекти, чиято цел е тестване и експериментирание на системата ECVET в националната система за професионално образование и обучение. Някои от инициативите са:

- „Разработване и изпробване на система за кредити за подобряване на мобилността в сектор „химия“ – 2009–12 г.
- „Въвеждане на подхода „единици резултати от ученето“ при подготовката на оператори и техници по експлоатация в преработвателната промишленост“ – 2011–13 г.
- „Внедряване на европейски инструменти и практики в националните системи за професионално образование и обучение“ – 2011–12 г.

Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) е Специализиран орган към МС на Република България, създаден със Закона за професионалното образование и обучение през 2000 г. НАПОО организира междуинституционална работна група от 2010 г., която се състои от представители на Министерството на образованието младежта и науката, НАПОО, висши учебни заведения и представители на работодатели и служители. Работната група заседава веднъж на всеки 3 месеца. Националната точка за координиране на дейностите, свързани с въвеждането на европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) в системата за професионално образование и обучение в България изпълнява следните функции:

- В сътрудничество с другите компетентни национални институции провежда инициативи и дейности по разпространение и подкрепа на ECVET на национално, секторно и местно ниво;
- Създава платформа за обмен на актуална информация и на опит между заинтересованите страни;
- Идентифицира и създава мрежа от ползватели на ECVET на секторно, национално и европейско ниво;
- Координира и съгласува процеса на сътрудничество при прилагането на ECVET;
- Осигурява единни насоки за тестването и прилагането на ECVET – процедури и механизми за описание на квалификациите, въз основа на „резултати от ученето“, групиране на резултатите от ученето в „единици резултати от ученето“, признаване, натрупване и трансфер на резултати от ученето и др.;
- Установява контакти и периодично обменя информация с групи Национални точки за координация, свързани с въвеждането на Европейските инструменти и принципи в ПОО – EQF, EQAVET, НКР, и др.;
- Работата на НКТ за ECVET се подпомага от Националната експертна група за координиране на дейностите, свързани с въвеждането на Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) в националната система за ПОО (За повече информация посетете интернет страницата на НАПОО: <http://www.navet.government.bg/>).



Терминологичен апарат

ECVET	Европейска кредитна система за професионално образование и обучение
ПОО	професионално образование и обучение
ECTS	Европейска система за трансфер на кредити
НАПОО	Националната агенция за професионално образование и обучение
ECVET unit	единица резултати от ученето – съвкупност от знания, умения и компетентности, представляващи част от квалификацията. Те могат да бъдат оценени и валидирани самостоятелно. Могат да бъдат специфични за една квалификация или общи за няколко квалификации.

За дадена квалификация се взема под внимание формалния учебен контекст и на базата на конвенцията се присъжда общ брой кредитни точки на тази квалификация. От този общ брой, се присъждат ECVET точки на всяка единица, според относителната тежест в квалификацията.



Център за развитие на човешките ресурси

издание 2012

Национална агенция по Програмата „Учене през целия живот“
1000 София, ул. „Граф Игнатиев“ 15, ет. 3
тел.: (+359 2) 915 50 10, факс: (+ 359 2) 915 50 49
e-mail: hrcd@hrcd.bg, www.hrcd.bg

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено възгледите на авторите и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.

Приемно време:
вторник и четвъртък
от 14.00 ч. до 17.00 ч.



Европейска система
за трансфер на кредити
в професионалното
образование



Какво е ECVET?

ECVET (Европейската кредитна система за професионално образование и обучение) е общ инструмент от цялостната стратегическа европейска рамка за сътрудничество в сферата на професионалното образование и обучение.

ECVET представлява система за акумулиране и трансфер на кредити придобити чрез професионално образование и обучение (ПОО). Тя осигурява натрупването и трансфера на кредити в началното професионално обучение, като позволява документрането на придобити в чужбина знания, умения и компетентности както и съгласувани форми за регулиране между национални и европейски актьори в професионалното образование и обучение.

Системата има за цел да улесни признаването и натрупването на умения, свързани с работата и на знания, придобити по време на престой в друга страна.

ECVET цели също така по-добра съвместимост между различните системи на професионално образование и обучение в Европа и не на последно място има за цел да даде на хората по-голям контрол над тяхното професионално образование и обучение, както и да направи придвижването в различни страни и учебни среди по-привлекателно.



История на ECVET

В работната си програма в Лисабон от 2002 г. Европейският съвет на министрите на образованието се споразумя относно систематичното и структурирано сътрудничество в областта на образованието в Европейския Съюз. В Копенхагенската декларация (2002) като обща задача особено бе идентифицирано развитието на кредитната система за професионално обучение и квалификация. Разработването на **European Credit (Transfer) System for Vocational Education and Training (ECVET)** приема основата на **European Credit Transfer System (ECTS)** за подпомагане на вътрешноевропейската мобилност на студентите, която се развива от 1989 г., но трябва да бъде съобразена и със спецификата на професионалното образование и обучение. По тази причина Комисията определи Техническа работна група (TRG), която започна своята работа през м. декември 2000 г. Благодарение на предварителната работа на TRG през м. юли 2005 г. моделът на ECVET бе представен в гр. Брюксел на генералните директори за професионално образование и обучение Система-та ECVET, разработена от представители на държавите-членки сътрудничество с Европейската комисия, бе приета от Европейския парламент и Съвета на 18 юни 2009 г. До края на 2012 г. системата ще бъде изпробвана в различни контексти: европейски, национални и секторни. През 2014 г. Европейският парламент и Съветът ще направят преглед и извършат оценка на първия етап от изпълнението на ECVET, и ако е необходимо ще коригират текстовете регулиращи системата.



ECTS и ECVET – прилики и разлики

Основната прилика между ECVET и ECTS са целите, които имат двете системи, а именно трансфер и придобиване на кредити, мобилност на ученици, студенти и работещи. Разликите между двата инструмента основно засягат техния обхват. Системата ECTS е насочена към висшето образование, а тази на ECVET към професионалното образование и обучение, включително продължаващото обучение и неформално учене. Можем да открием разлика и в резултатите от обучението, върху които двете системи акцентират. През призмата на ECTS, квалификационната рамка на европейското пространство за висше образование определя следните резултати от обучението:

- Знания и разбиране
- Прилагане на придобитите знания
- Вземане на решения
- Комуникационни умения
- Умения за учене

По отношение на системата ECVET, европейската квалификационна рамка определя резултатите от обучението като:

- Знания
- Умения
- Компетентности

Съвместната реализация на двете кредитни системи ще доведе до по-голямо единство между ПОО и ВО и по този начин ще допринесе до по-голяма мобилност в Европа (хоризонтална и вертикална).

Процесът Брюж-Копенхаген

Декларацията от Копенхаген за разширено европейско сътрудничество в областта на ПОО беше приета през 2002 г. от представителите на 31 страни - държавите-членки на ЕС, кандидатките за членство и страните от Европейската икономическа зона. Тази Декларация определя механизми за сътрудничество, които в последствие да доведат до следните резултати:

- обща рамка за прозрачност на компетенции и квалификации;
- система за трансфер на кредити в ПОО;
- общи критерии и принципи за качество в ПОО;
- общи принципи за валидиране на неформално и самостоятелно обучение и
- система за кариерно ориентиране през целия живот.

През 2008 г. институциите на ЕС одобряват Препоръка за европейска квалификационна рамка за учене през целия живот с цел тя да се осъществи до 2010 г. Комюникето от Брюж 2010 г. предвижда дългосрочни стратегически цели за европейски сътрудничество в областта на ПОО за периода 2011-2020 г. Европейските системи за образование и обучение трябва да:

- бъдат гъвкави и с високо качество;
- се адаптират към развитието на пазара на труда;
- отговарят на нововъзникващите умения и сектори;
- гарантират адекватно и леснодостъпно продължаващо обучение;
- гарантират устойчивост на ПОО чрез подход за осигуряване на качеството;
- предоставят възможност на гражданите на ЕС да придобият ключови компетенции и
- улесняват и насърчават транснационалната мобилност на учащи и учители в сферата на ПОО.

Процесът е неразделна част от стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението и допринася за постигането на целите на европейската стратегия „Европа 2020“. Това следва да бъде постигнато чрез засилване на сътрудничеството в областта на ПОО в Европа и да подпомогне на европейските граждани да отговарят на постоянно променящите се изисквания на европейския пазар на труда, като им позволи да продължат обучението си в различни образователни нива, професии и държави. Работата на процеса Брюж-Копенхаген води до фокус върху осигуряване на качество, прозрачност и взаимно признаване на квалификациите в Европа.